

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. № 2/2020 від 28.08.2020 р.)

Ректор А.А. Мазаракі

**СВІТОВА КУЛЬТУРА/
WORLD CULTURE**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Кравченко А. А., докт. філос. наук, проф.,
Кизименко І.О., канд. іст. наук, доц.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та політології, 30.06. 2020 р., протокол № 30

Рецензенти: Морозов А.Ю. докт. філос. наук, проф.
Пархаєва Н.В., канд. тех. наук, доц.,
Шаповалова А.П., канд. економ. наук, доц.,
Силкіна Ю.О., канд. економ. наук, доц.,
Бовш Л.А., канд. економ. наук, доц.,
Василенко А. В. канд. економ. наук, доц.

**СВІТОВА КУЛЬТУРА/
WORLD CULTURE**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

Програма дисципліни «Світова культура» призначена для здобувачів початкового рівня вищої освіти «молодший бакалавр» КНТЕУ денної форми навчання усі галузі знань, усі спеціальності.

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти КНТЕУ із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-професійних програм підготовки молодших бакалаврів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Світова культура» є формування системи знань про світовий культурний процес, про основні досягнення світової художньої культури та мистецтва, засвоєння загальнолюдських культурних цінностей, збагачення духовного світу людини, формування її моральних і естетичних потреб. Розуміння цілісного уявлення про культуру і мистецтво, осмислення культури як способу самоідентифікації людини як духовної істоти, як сукупності форм і засобів прояву людської сутності.

Завданням вивчення дисципліни «Світова культура» є надання студентам ґрунтовних знань про багатомісячну історію світової культури, проаналізувати основні етапи її розвитку, розкрити специфіку мистецтва, визначити його роль у формуванні світової культури, ознайомити студентів з основними художніми стилями, напрямками і школами, які склалися в світовому мистецтві, сприяти формуванню творчого підходу до використання отриманих знань, умінь і навичок у практичній роботі.

Предметом вивчення дисципліни є дослідження основних культурно-історичних епох, закономірностей, динаміки розвитку і функціонування світової культури.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

- провідні тенденції розвитку світової культури та мистецтва;

- художні стилі, властиві різним культурним епохам, особливості та результати творчості провідних діячів світової культури і мистецтва;
- виважено розуміти та використовувати основні культурологічні та мистецтвознавчі поняття у повсякденному житті;
- змістовно і послідовно аналізувати основні культурні епохи, їх історико-культурні та мистецькі пам'ятки, художню мову різних видів візуальних мистецтв.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Світова культура» як вибіркова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

✓ *Фінанси, банківська справа та страхування*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 05	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	1-17
ЗК 11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-17
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР 14	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	1-17
ПР 16	Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-17

✓ *Менеджмент*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 09	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	1-17
ЗК 11	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	1-17
<i>Спеціальні (фахові) компетентності за освітньою програмою</i>		
СК 5	Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.	1-17
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР 1	Здатність аналізувати макроекономічні результати функціонування та розвитку національної економіки.	1-17

✓ *Облік і оподаткування*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 01	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	1-10
ЗК 02	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	1-10
ЗК 04	Здатність працювати автономно.	1-10
ЗК 05	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	1-10
ЗК 06	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	1-10
ЗК 09	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-10
ЗК 12	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	1-10
ЗК 13	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	
ЗК 14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства,	1-10

	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
ЗК 15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.	1-10
<i>Спеціальні (фахові) компетентності за освітньою програмою</i>		
СК10.	Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.	1-10
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР 16	Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.	1-10
ПР 17	Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	1-10
ПР 21	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	1-10
ПР 22	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-10
ПР 23	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення	1-10

	здорового способу життя.	
--	--------------------------	--

✓ *Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 12	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	1-10
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР 3	Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.	1-10
ПР 10	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	1-10

✓ *Готельно-ресторанна справа*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 01	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.	1-10

ЗК 02	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-10
ЗК 04	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-10
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР 02	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.	1-10
ПР 14	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	1-10

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до дисципліни «Світова культура». Поняття культури

Сутність культури. Поняття «світової культурної спадщини». Становлення культури як продукту людської спільноти. Людина як продукт біологічної та культурної еволюції. Функції та складові культури.

Мистецтво як квінтесенція художньої культури. Поняття «мистецтво». Мистецтво як соціальний та культурний феномен. Функції мистецтва. Історія дослідження проблеми морфології мистецтва. Моделі морфології мистецтва. Поняття «твір мистецтва». Поняття «вид» та «жанр» мистецтва. Класифікація видів мистецтва: просторові, часові, синтетичні. Характеристика видів мистецтва. Види і жанри образотворчого мистецтва. Живопис як вид образотворчого мистецтва. Характеристика жанрів живопису. Види станкового та монументального живопису. Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Класифікація видів скульптури. Архітектура як

вид образотворчого мистецтва. Еволюція художніх напрямів мистецтва. Поняття «історія мистецтва». Загальна періодизація історії мистецтва.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 2. Виникнення культури та мистецтва в первісному суспільстві

Основні етапи антропогенезу і зародження культури у первісному суспільстві. Характерні риси ранніх форм культури. Становлення елементів духовної організації первісного суспільства. Первісні релігійні вірування. Зародження мистецтва та його роль у житті первісної людини. Специфіка первісного мистецтва. Мистецтво епохи палеоліту, мезоліту, неоліту та енеоліту.

Мистецтво палеоліту. Загальна характеристика періоду. Концепції виникнення образотворчої діяльності. Реалістичний та умовно-символічний шлях розвитку палеолітичного мистецтва. Сюжети в мистецтві верхнього палеоліту та їх семантика: зооморфні й антропоморфні зображення, геометричні знаки і орнамент. Мистецтво періоду Оріньяк. Еволюція зображень від перших малюнків тварин до зображень з правильними пропорціями і чітким контуром. «Венери палеоліту» – символ родючості, народження нового. «Сікстинські капели палеоліту» (Альтаміра, Ляско).

Мистецтво мезоліту. Загальна характеристика періоду. Розширення світоуявлення. Зміни в образотворчому мистецтві. Художні особливості зображень: створення динамічних багатофігурних композицій, головний персонаж яких – людина (сцени полювання, збройних зіткнень, танців, збору меду тощо). Схематизм людської фігури. Пам'ятки мистецтва мезоліту.

«Неолітична революція» та її культурні наслідки. Художня практика епохи неоліту. Зникнення монументальних наскальних розписів. Декорування кераміки та петрогліфи. Виникнення умовно-орнаментальних форм в мистецтві: символів та знаків. Орнаментальне мистецтво.

Мегаліти як таємничі пам'ятки первісної культури.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 3. Культура і мистецтво Стародавнього Єгипту та Месопотамії

Засади формування культур Стародавнього Сходу. Східна деспотія та «азійський спосіб виробництва» як соціальна основа стародавніх культур. Феномен «східного типу мислення». Генеза культури Стародавнього Єгипту та її надбання. Зв'язок мистецтва з релігією у Стародавньому Єгипті. Образотворчий канон у мистецтві Єгипту (сюжетний, пропорційний, кольоровий). Культ мертвих і його місце в культурі Стародавнього Єгипту. Єгипетські піраміди та їх сакральне значення.

Розвиток культури Давньої Месопотамії. Архітектура Месопотамії. Художня культура та мистецтво Давнього Межиріччя. Художня культура та мистецтво Шумеру. Мистецтво Вавилону та Ассирії.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,6,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 4. Культура Стародавньої Індії

Хараппа. Релігійно-філософські вчення. Веди. Упанішади. «Бхагават-Гіта». Індуїзм і буддизм. «Рігведа». Суспільні цінності в індійській культурі. Літературні пам'ятки Стародавньої Індії. «Махабхарата» і «Рамаяна». Специфіка образотворчого мистецтва Стародавньої Індії. Особливості архітектури. Розвиток музичного мистецтва. Індійський традиційний танець. Повсякденне життя.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,6,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 5. Культура Стародавнього Китаю.

Унікальність давньокитайської культури. Світоглядні та релігійні засади формування китайської культури. Даосизм і конфуціанство. Суспільні цінності в культурі традиційного Китаю. Значення етики та ритуалу для традиційного Китаю. Традиції та повсякденність китайської сім'ї.

Наука в Стародавньому Китаї. Диво китайської медицини. Китайська література. Специфіка образотворчого мистецтва. Скульптура. Китайська архітектура. Кулінарні традиції Китаю. Традиційний Китай і Захід.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,6,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 6. Специфіка японської культури.

Самобутність та оригінальність японської культури. Культура Японії в колі азійських культур. Соціально-економічні, світоглядні та релігійні засади формування японської культури. Синтоїзм, буддизм і конфуціанство. Епоха законів. Вплив стану самураїв та політики сегунів на розвиток культури.

Специфіка японського мистецтва. Поезія. Каліграфія. Живопис. Архітектура та японські сади. Бусідо.

Сценічне мистецтво: драма Но, театр Кабукі. Повсякденне життя та побутова культура японців. Чайна церемонія.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,6,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 7. Антична культура та мистецтво.

Культура Стародавньої Греції як джерело європейської культури. Культурні досягнення та цінності Античної Греції. Давньогрецька архітектура і пластичне мистецтво: передумови виникнення та засади розвитку. Каноські «парижанки». Зародження та розвиток театру в добу Античності. Олімпійські ігри.

Грецька міфологія та релігія. Класичні літературні жанри Стародавньої Греції. Давньогрецький героїчний епос. Поєми «Іліада» і «Одіссея» як пам'ятки давньогрецької літератури. Вазопис. Геометричний стиль розпису. Афініські вази VIII ст. до н.е.

Людина у давньогрецькій мистецькій традиції. Становлення давньогрецької монументальної скульптури: куриси і кори. Розвиток архітектури. Основні типи архаїчних храмів (житло бога, периптер). Формування системи архітектурних ордерів. Характеристика ордерів: доричний, іонічний, коринфський. Фресковий живопис на міфологічні та героїчні сюжети.

Архітектурно-скульптурний ансамбль Афініського акрополя. Нові тенденції у розвитку скульптури: образ атлета як втілення досконалої людської краси. «Дискобол» Мирона та «Доріфор» Поліклета. Внесок Фідія і його школи у розвиток давньогрецької скульптури. Монументальний живопис. Зміни в архітектурі у період пізньої класики. Гробниця царя Мавсола в Галікарнасі. Театр в Епідаврї. Творчість грецьких скульпторів Праксителя, Скопаса, Лисиппа. Афродіта Кнідська – перше в грецькому мистецтві скульптурне зображення оголеної жіночої фігури. Монументальна скульптура: «Ніка Самофракійська», «Афродіта Мілоська», «Лаокоон».

Стародавній Рим: специфіка і оригінальність римської культури. Прагматизм і утилітаризм римської культури. Своєрідність римського

скульптурного портрету. Архітектура Стародавнього Риму. Музейон – науковий і мистецький осередок елліністичної культури.

Мистецтво Римської республіки. Вплив римського світобачення на зміни у мистецтві. Архітектура. Ордерна аркада. Розбудова Риму. Римський Форум. Аппієвий шлях. Давньоримський живопис. Розписи будинків у Помпеях і Геркуланумі.

Августівський класицизм. Містобудування та архітектура. Форум Августа. Форум Трояна. Будівництво палаців, віл, громадських споруд, лазень, акведуків, фонтанів, мостів та доріг (золотий будинок імператора Нерона, міст Фабриція, акведук Клавдія). Тріумфальні арки. Тріумфальна арка Тіта. Храмове будівництво. Пантеон – найбільший римський купольний храм. Колона Траяна в Римі як витвір мистецтва та цінне історичне джерело. Амфітеатр «Флавіїв» - Колізей. Гладіаторські бої.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,7,8,10,13,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 8. Культура арабо-мусульманського світу.

Захід і Схід у світовій культурній традиції. Іслам як духовний феномен, його зародження та еволюція. Іслам як система духовно-ціннісних орієнтирів арабо-мусульманської культури. Основні напрями в ісламі: сунізм та шиїзм. Суфізм як мусульманський містицизм. Морально-правові аспекти ісламської культури.

Досягнення арабської науки. Філософія. Арабська мова. Особливості художньої культури арабо-мусульманського світу. Специфіка арабо-мусульманського мистецтва. Арабська архітектура. Вплив ісламу та арабського Сходу на розвиток світової культури.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 9. Середньовічна культура Західної Європи.

Середньовіччя як культурологічне поняття. Проблема періодизації середньовічної культури європейців та народів Азії. Чотири субкультури Середньовіччя: релігійна, бюргерська, рицарська та народна. «Картина світу» середньовічної людини. Символізм у середньовічній культурі. Середньовічна алхімія.

Своєрідність європейської християнської культури. Християнські основи західноєвропейської культури середньовіччя. Освіта. Наука. Література. Мистецтво доби західноєвропейського середньовіччя. Архітектура як провідний вид мистецтва. Художні стилі в західноєвропейській середньовічній культурі. Особливості романського стилю. Готика.

Основні риси розвитку візантійської культури та мистецтва: теоцентризм і символізм. Формування канону в мистецтві Візантійської імперії. Візантійська архітектура. Храм св. Софії. Місце візантійської культури між Заходом і Сходом. Культурна спадщина візантійської імперії.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Австрія, Відень – Музей історії мистецтв.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 2,3,5,7,8,10,14-17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 10. Культура доколумбової Америки.

Міста-держави майя. Релігійні уявлення. Наукові знання. Архітектура та образотворче мистецтво. Розвиток літератури. Танці і музика майя. Побутова культура давніх майя. Великі міста Паленке та Ушмаль. Майя сьогодні.

Поява ацтеків. Релігійні та міфологічні погляди ацтеків. Теночтитлан. Суспільно-політичний устрій імперії ацтеків. Тольтекський міфологічний цикл. Побутове та повсякденне життя ацтеків. Сакральне мистецтво. Календар ацтеків.

Держава інків. Тупак Юпакі. Десять класів і два рівні життя. Голос закону. Зустріч з богами. Мистецтво інків – золоте та із золота. Загибель «золотої імперії». Елементи культури доколумбової Америки в культурі інших країн.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Музей Метрополитен, Нью-Йорк, США.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 2,3,5,7,8,10,14-17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 11. Культура та мистецтво доби Відродження

Формування та світоглядні засади Ренесансної культури. Розвиток ідей гуманізму, прагнення до розширення тем і сюжетів мистецтва, орієнтація на ідеал античності, антропоцентризм. Відродження в Італії. Його періодизація. Проторенесанс. (Дученто). Джотто як головна постать часу. Ранне

Відродження (Кватроченто). Його засновниками: Мазаччо, скульптор Донателло, архітектор Брунелескі.

Значення Флоренції як мистецького центру XV ст. Головні художні проблеми та їх рішення (простір, перспектива, пластичний об'єм). Майстри кватроченто: П'єтроделла Франческо, Мантенья, Паллайола. Кристалізація архітектурних принципів Ренесансу в творчості Леона Батисти Альберті. Сандро Боттичеллі як виразник духовного змісту епохи. Високе Відродження (Чинквеченто). Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Тиціан, Веронезе.

Головні риси творчості майстрів Пізнього Відродження. Захід гуманізму. Джакомо да Виньола. Творчість Андре Палладіо та Тинторетто.

Відродження у Нідерландах. Загальна характеристика живопису Північного Відродження. Демократизм нідерландського живопису. Риси фольклору, фантастики, гротеску. Увага до зображення природи, перевага характерного над типовим. Поява масляного живопису. Ян ван Ейк. Гентський вітвар Хуго ван дер Гуса. Нідерландській живопис рубежу XV-XVI ст: творчість Ієроніма Босха та Пітера Брейгеля Старшого (Мужицького). Особливості Північного Відродження. Мистецтво Відродження та маньєризму країн Півночі.

Відродження у Німеччині. Соціально-політичні обставини розвитку художньої культури у Німеччині. Мистецтво доби реформації. Гутенберг та розвиток мистецтва книги. Маттіас Грюневальд «Ізенхеймський вітвар». Експресія драматичних релігійних образів, традиції готики і початок ренесансного світовідчуття. Лукас Кранах. Альбрехт Дюрер як виразник ідеалів ренесансу.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Лувр, Париж, Франція.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,5,7,8,10,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 12. Культура епохи бароко.

Соціально-економічні основи західноєвропейської культури XVII ст. Реформація в історії європейської культури; цінності протестантської культури. Новоевропейська ментальність та головні засади культури Просвітництва. Головні ідеї Просвітництва у літературі.

Стильові й жанрові особливості мистецтва XVII століття. Типові риси естетики бароко. Духовно-естетичний пафос бароко. Стиль рококо як синтез найпотраємніших переживань людини. А. Ватто і Ф. Буше як представники живопису та графіки стилю рококо. Роль бароко у розвитку музики. Бароко в Італії. М. да Караваджо як реформатор живопису. Дегероїзація релігійних образів. Архітектура. Л. Берніні Собор Св. Петра у Римі. Барроміні.

Фламандське та голландське мистецтво. «Золоте століття» іспанського живопису: теми, герої, жанри. Поява пейзажу як самостійного жанру.

Специфічні риси іспанської національної художньої культури XVII ст.: Ель Греко, Веласкес.

Фламандська і голландська школа живопису XVII ст. Творчість Рубенса як лідера живопису бароко. Формування реалістичної школи мистецтва у Голландії. Рембранд і Вермеер Дельфтський.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Ватикан, Рим, Італія.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,4,5,7,8,10,11,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 13. Західноєвропейська культура та мистецтво XVIII ст

Художні стилі в Європейській культурі XVIII ст. та їх смислова перспектива.

Розвиток класицизму в літературі. Інтелектуальний герой класичної літератури. Особливості архітектури у стилі класицизм. Скульптура в епоху розвитку класицизму. Класична художня культура. Драматургія епохи класицизму. Вплив класицизму на музичне життя. Нові музичні форми: симфонія та опера. Новація у театральному житті.

Героїчний класицизм та портрет людини доби революції у творчості Давіда. Англійське мистецтво XVIII ст. Просвітництво Вільяма Хогарта. Англійській портрет і його значення у розвитку портретного мистецтва Європи. Томас Гейнсборо і Джошуа Рейнольдс. Поєднання рис світської парадності з влучністю психологічної характеристики. Заснування в Лондоні Королівської Академії мистецтв (1768). Мистецтво Італії в XVIII ст. Мистецтво у Венеції. Дж. Б. Тьєполо, президент Венеціанської академії мистецтв, продовжувач традицій барокової монументального живопису. Розписи Великого залу палаццо Лабіа у Венеції. Міський пейзаж Венеції (ведута): творчість Белотто, Каналетто, Гварді.

Особливості ампіру. Архітектурні та скульптурні пам'ятки у стилі ампір. Класицизм в архітектурі Франції другої половини XVIII ст.. Теорія та художня практика класицизму у Франції. Архітектура. Головні будови та майстри: Франсуа Мансар, Луї Лево, Жюль Ардуен Мансар, А. Ленотр. Східний фасад Лувра, палац і парк Версаля як твори що презентують французький класицизм. Творчість Н. Пуссена та Клода Лоррена.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Британський музей, Лондон, Велика Британія.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,4,5,7,8,10,11,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 14. Західноєвропейська культура та мистецтво XIX ст.

Індустріальна цивілізація і культура. Становлення індивідуалістичної культури індустріального суспільства. Художня культура XIX ст. як віддзеркалення світоглядного розмаїття.

Нові мистецькі течії: від романтизму до декадансу. Романтизм як світосприйняття та напрямок в мистецтві. Французька школа живопису романтизму: Ежен Делакруа та Теодор Жеріко. Представники романтичної літератури: Віктор Гюго, Жорж Санд, Александр Дюма-батько, Генріх Гейне, Дж. Байрон. Розвиток реалізму в західноєвропейському мистецтві. Натуралізм. Трансформація стильових течій у західноєвропейській культурі у другій половині XIX ст. Мистецтво імпресіонізму та постімпресіонізму. Клод Моне - провідний представник імпресіонізму. Унікальність та загадка творчості Ван Гога. Космогонічні пейзажі У. Блейка і У. Тернера.

Епохальні відкриття в науці XIX ст. Розвиток музичного мистецтва. Творчість Шопена. Верді – кульмінація оперного мистецтва Італії. Моцарт, Бах, Бетховен.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Дрезденська картинна галерея або Галерея старих майстрів, Дрезден, Німеччина.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,4,5,7,8,10,11,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 15. Модерн та авангард

Причини та передумови появи стилю «модерн». Естетика модерну. Модерн як феномен поєднання естетичних напрямів. Архітектура модерну. Творчість каталонського архітектора Антоніо Гауді. Особливості скульптури модерну: Огюст Роден. Модерністські напрямки в мистецтві першої половини XX ст. Розмаїття стильових напрямків в мистецтві авангарду. Фовізм у творчості Анрі Матісса. Внесок символістів у розвиток культури.

Кубізм: творчість Жоржа Брака та Пабло Пікассо. Футуризм: У.Боччоні, Н.Карра, Дж.Северіні, Дж.Балла. Конструктивізм. Абстракціонізм у творчості В. Кандинського та П. Мондріана. Експресіонізм. Дадаїзм. Сюрреалізм Сальвадора Далі. Шедеври генія Амадео Модільяні. Вплив несвропейської культури на естетику модернізму. Африканська скульптура і мистецтво у кубізмі.

Суспільно-політичні чинники розвитку культури Європи та Америки після Першої світової війни. Література «втраченого покоління».

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,4,5,7,8,10,11,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 16. Провідні тенденції розвитку сучасної світової культури. Постмодерн

Наростання кризових явищ в культурі глобалізованого світу. Дегуманізація культури та її прояви в мистецтві ХХ ст. Художній світ техногенної цивілізації. Концептуалізм – аналітичність і дематеріалізація мистецтва. Феномен кіномистецтва. Психологічний реалізм кіномистецтва Фелліні і Бергмана. Експансія американської «маскультури». Проблема культурного відчуження: поляризація відношень «елітарна культура - народна культура».

Характерні риси постмодерну та їх прояви в культурі. Постмодернізм як плюралізм стилевих напрямків в мистецтві. Йозеф Бойс - основоположник постмодернізму і перформанса.

Реалізація постмодерністської моделі світу в літературі, образотворчому мистецтві, театрі, кіно. Умберто Еко - відомий італійський учений і письменник сучасного постмодернізму.

Архітектура постмодерну. Хай-тек Кейдзо Танге та Ренцо Піано. Цифрове мистецтво: нет-арт, цифрова арт-інсталяція і віртуальна реальність. Інтер-медіа і мульти-медіа. TelematicArt. Аппропріейшн-арт і нео-концептуальне мистецтво.

Віртуальні екскурсії музеями світу: Музей сучасного мистецтва (МоМА), Нью-Йорк, США, Музей Гуггенхайма, Більбао, Іспанія.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,4,5,7,8,10,11,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

Тема 17. Місце та роль України в розвитку світової культури

Роль і місце української культури в світовому культурному процесі. Українська культура як цілісна система. Культурна спадщина України як складова світової культурної спадщини. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні.

Музична україністика в контексті світової культури. Національна музична академія як об'єкт світової культури. Постаті М. Лисенка та Б. Лятошинського в європейському культурному просторі. Творчий доробок М. Леонтовича та його обробка «Щедрик» (англ. «Ukrainian Call Carol, Ukrainian Carol of the Bells») – найвідоміша у світі українська різдвяна мелодія. Соломія Крушельницька – найвидатніша співачка світу. А. Кос-Анатольський – феномен української камерно-вокальної музики. «Піаніст ХХ століття» С. Ріхтер – перший український піаніст удостоєний премії «Греммі». Міжнародний конкурс скрипалів ім. Д. Ойстраха в Одесі. Музичний конкурс «Eurovision» в Україні. Національна школа вокального

мистецтва: А. Солов'яненко, Д. Гнатюк, Н. Яремчук, Б. Руденко, Є. Мірошниченко.

Українське кіно у світі. О. Довженко і С. Параджанов – класики українського та світового кінематографу. «Земля» - найвідоміший український фільм, визнаний шедевром світового кіномистецтва. «Тіні забутих предків» - фільм, що отримав 39 міжнародних нагород. Легенди українського театру і кіно світового значення: І. Миколайчук, Б. Ступка, К. Степанков та інші. Odessa International Film Festival – «східноєвропейські Канни», фестиваль «Молодість» та інші.

Образотворче мистецтво України в світовій культурній спадщині: К. Малевич, Д. Бурлюк, О. Богомазов, О. Екстер. Творчість О. Мурашка та М. Пимоненка – скарбниця українського та світового мистецтва. К. Білокур - майстер народного декоративного живопису. «Наївне мистецтво» М. Приймаченко, що підкорило світ. Марія Башкірцева та Софія Левицька – українки, чий талант скорив Париж. Феномен українського художника-примітивіста Никифора Дровняка та його світове визнання. Геній сучасності художник Іван Марчук. Топ найвідоміших сучасних українських митців: А.Криволап, Б. Михайлов, О. Ройтбурд, В. Цаголов, О. Тістол, І. Чічкан, О. Мась, О. Пінчук.

Національна скульптура у світовій спадщині: Й. Пінзель. О. Архипенко.

Відомі науковці України світового значення: Юрій Дрогобич (Котермак), І. Сікорський, О. Антонов, С. Уточкін, Євген та Борис Патони, М. Амосов. Українська космонавтика: С. Корольов, В. Челомей, М. Янгель, Ю. Кондратюк, Л. Каденюк та інші.

Нобелівські лауреати - вихідці з України: Ілля Мечников, Зельман Ваксман, Семен Кузнець, Георгій Харпак, Шмуель Агнон.

Творчі особистості українського походження за кордоном: Серж Лифар, Володимир Горовиць, Квітка Цісик, Енді Уорхол, Міла Куніс, Мілла Йовович та інші.

Українці зі світовим ім'ям: Стів Возняк – співзасновник компанії Apple, Макс Левчин – розробник системи платежів PayPal, Богдан Гаврилишин – відомий економіст, громадський діяч, меценат та інші.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 3,4,5,7,8,10,11,14,16,17,19,20.

Інтернет-ресурси: 1,2.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Закович М.М., Зязюн І.А. *Культурологія: українська та зарубіжна культура: навальний посібник*. Київ: Знання, 2011. 567 с.*
2. Левчук Л.Т. *Історія світової культури: навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
3. Романенкова Ю.В. *Історія пластичних мистецтв: навчальний посібник*. Київ: Книжкове вид-во НАУ, 2008. 376 с.
4. *Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури*. Київ: Знання, 2010. 359с.
5. *Яртись А.В. Лекції з історії світової та вітчизняної культури*. Львів: Світ, 2015.568 с.

Додатковий:

1. Алексієвець Л.М. *Історія світової культури: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Ч. 2 : Від бароко до сучасності*. 2008. 653 с.
2. *Багацький В.В. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.* Київ: Кондор, 2007. 302 с.
3. *Гаврюшенко, О. А. Історія культури : Навчальний посібник*. Київ: Кондор, 2004. 763с.
4. *Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті*. Київ: Знання, 2007. 680 с.
5. *Геник-Березовська З. Грані культур. Бароко, романтизм, модернізм*. Київ : Гелікон, 2000. 368с.
6. *Корінний М.М. Короткий енциклопедичний словник з культури*. Київ: Україна, 2003. 384с.
7. *Кун М.А. Легенди і міфи Стародавньої Греції*. Київ: ВЦ «Академія», 2014. 448 с.
8. *Історія світової культури: навчальний посібник*. Запоріжжя: Дике Поле, 2009. 376 с.
9. *Латигіна Н.А. Іслам: шлях крізь століття: монографія*. Київ: КНТЕУ, 2016. 360 с.
10. *Левчук Л.Т. Історія світової культури. Культурні регіони: навчальний посібник для студентівгуманіт. спец. вузів* .Київ: Либідь, 2010. 448 с.
11. *Павленко Ю. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства*. Київ, 2000. 228 с.
12. *Перегуда Є.В. Історія світової культури: навчальний посібник для студентів*. Київ: КНУБА, 2016. 143 с.
13. *Підлісна, Г. Н. Антична література: навчальний посібник для студентівфілол. спец. вузів*. Київ : Вища школа, 1992. 255 с.
14. *Сіверс В.А. Історія світової культури: навчальний посібник. Ч. 1, 2.* Київ: НАКККіМ, 2017. 368 с.
15. *Чумаченко Б.М. Вступ до культурології античності. Стародавня Греція: навчальний посібник*. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2013. 100 с.
16. *Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ ст.* Київ: Академія, 2004. 360 с.
17. *Шейко, В. М. Історія світової культури: навальний .посібник*. Київ: Кондор, 2006. 408с.
18. *Шейко, В. М. Історія художньої культури: Підручник для студентів вищих навчальних закладів мистецтв і культури. В 7-ми кн. Кн.3: Середньовіччя. Відродження*. Харків: ХДАК, 2001. 190с.

19. Шейко, В. М. Історія художньої культури: Підручник для студентів вищих навч. закладів мистецтва і культури. В 7-ми кн. Кн.1: Первісність. Стародавній світ. Харків: ХДАК, 2012. 210с.
20. Шейко, В. М. Історія художньої культури: Підручник для студентів вищих навч. закладів мистецтва і культури. В 7-ми кн. Кн.2: Візантія. Арабо-мусульманський світ. Китай. Японія . Харків: ХДАК, 2011. 182с.

Internet – ресурси

1. Яртись А.В. Лекції з історії світової та вітчизняної культури / А.В. Яртись, М.В. Мельник. – Львів: Світ, 2005. – 568 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/210.html>
2. <http://www.naoma.edu.ua/>— сайт Національної Академії образотворчого мистецтва і архітектури.

**Курсивом визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці КНТЕУ.*

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
програми дисципліни «Світова культура»

Погоджено
Завідувач кафедри філософії,
соціології та політології

_____ А. А. Кравченко

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено
Гарант освітньої програми «Фінанси,
банківська справа та страхування»

_____ А. В. Василенко

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
програми дисципліни «Світова культура»

Завідувач кафедри філософії,
соціології та політології

Погоджено

_____ А. А. Кравченко

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020р.

Гарант освітньої програми
«Менеджмент»

Погоджено

_____ Ю. О. Силкіна

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
програми дисципліни «Світова культура»

Погоджено
Завідувач кафедри філософії,
соціології та політології

_____ А. А. Кравченко

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено
Гарант освітньої програми «Облік і
оподаткування»

_____ А.П. Шаповалова

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
програми дисципліни «Світова культура»

Погоджено
Завідувач кафедри філософії,
соціології та політології

_____ А. А. Кравченко

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено
Гарант освітньої програми
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»

_____ Н.В. Пархаєва

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
програми дисципліни «Світова культура»

Погоджено
Завідувач кафедри філософії,
соціології та політології

_____ А. А. Кравченко

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020р.

Погоджено
Гарант освітньої програми
«Готельно-ресторанна справа»

_____ Л.А. Бовш

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.

Погоджено

« _____ » _____ 2020 р.

Погоджено

« _____ » _____ р.